

001	66	71	68	96	96	66	76	26	72	69	58	27	93	98	48	61	13	30	17	9	5	4	0
001	98	96	66	94	92	90	85	80	70	60	55	50	45	40	30	20	15	10	8	6	4	2	0

VIIKONVAIHDE

PASSIPAIKALLA

Eurosta kriisiin

Eduskunnan kyselytunnit todistivat lahjomattomasti, että Suomen politiikassa tapahtui syksyllä vallanvaihto. Edellisen syksyn kyselytuntien kuningatar, valtiovarainministeri **Jutta Urpilainen** (sd.), putosi peräti kolmoseksi ja kevään valtiatar, peruspalveluministeri **Maria Guzenina-Richardson** (sd.), vieläkin alemmas.

Tämän syksyn kysytyin ministeri oli pääministeri **Jyrki Katainen** (kok.). Ministerit vastasivat syksyn kyselytunneil-la noin 400 kertaa. Katainen vastasi 76 kertaa, eli lähes joka viides kysymys osoitettiin pääministerille.

Kyselytunnit kertovat, että politiikan painopiste siirtyi eu-ron kohtalosta kotimaisen kriisitietoisuuden lietsomiseen. Katainen sai vahvaa tukea entisen ministerinsä ja ykköstukijansa **Jyri Häkämiehen** (kok.) johtamalta EK:lta. Tai kumpi siinä kilpailussa oikeastaan laulaa ylintä tenoria?

Kokoomus on joka tapauksessa temmannut politiikan aloitteen sosialidemokraateilta, joilta kunnallisvaalit menivät uhoamiseen verrattuna penkin alle. Kolmas kärkensä, Mäntyniemi, kokoomuksella on vielä reservissä.

Yllättäjä Gustafsson

Kyselytuntien kakkonen oli syyskaudella uusi nimi, opetusministeri **Jukka Gustafsson** (sd.). Hän joutui tämän tuosta selittelemään oppilaitosten aloituspaikkojen karsimista maan eri puolilla, kun hallitus vannoi samaan aikaan nuorisotakuun nimiin.

Monen teollisuudenalan tapaan politiikassa tuotannon ja myynnin sesongit sattuvat eri aikaan. Kuntaministeri **Henna Virkkunen** (kok.) sai olla kyselytunneilla käytännössä koko syksyn rauhassa, vaikka maassa käytiin kunnallisvaalit, joissa hänen kuntauudistuksensa oli keskeinen teema. Virkkunen hioitettiin valmiiksi jo keväällä.

Vain yhden ryöpyyn kokivat maatalousministeri **Jari Koskinen** (kok.) ja ympäristöministeri **Ville Niinistö** (vihr.), joka ilman Talvivaaraa olisi saanut rauhassa nukkua ministeriaiotissa koko syksyn.

Liikenneministeri **Merja Kyllönen** (vas.) vuorostaan sai esitellä entistä useammin verbaliikkaansa erotettuaan keskeisen virkamiehen ja paljastettuaan rehvakkaasti, että pääkaupunkiseudun ulkopuolelle rakennetaan entistä vähemmän ja entistä huonompia maanteitä.

Tuppisuu Stubb

Koko hallituskauden kyselytuntitilastoa johtaa edelleen Urpilainen (176) mutta Katainen (173) on jo lähellä. Guzenina-Richardson (136) on kolmonen ja Gustafsson (103) nelonen. Viitonen, työministeri **Lauri Ihalainen** (sd.) on jo eri sataluvulla.

Hännänhuippuna on koko hallituskauden ajan ollut Eurooppaministeri **Alexander Stubb** (kok.). Urheilu-, kulttuuri- ja sivistysministeri **Paavo Arhinmäki** (vas.) on yhtä tukevasti toiseksi viimeinen.

Puhemies **Eero Heinäluoma** (sd.) osoitti humaania joulumieltä sallimalla vuoden viimeisen kyselytunnin lopuksi **Pauli Kiurun** (kok.) kysyä Arhinmäeltä. Kaksi maan hiljaista sai siinä äänensä kuuluville eduskunnan suuressa salissa.

Suosikkina Soini

Ahkerin kysyjä on **Timo Soini** (ps.). Puhemies Heinäluoma haluaa kehittää kyselytunnista entistä kiinnostavamman tv-tuotteen ja päästää siksi Soinin tiheästi laukomaan vitsejään.

Toiseksi ahkerin kysyjä oli syksyllä jälleen **Mauri Pekkarinen** (kesk.). Hänet on pakko päästää ääneen joka kerta. Muuten hän alkaa kerätä kahvilassa adressia Heinäluoman pään menoksi väittäen tämän syrjivän häntä.

Usein pääsevät kysymään myös keskustan ryhmänjohtaja **Kimmo Tiilikainen** ja **Jari Lindström** (ps.).

Ben Zyskowiez (kok.) onnistuu muotoilemaan kysymyksensä niin taitavasti, että hän tuntuu olevan oppositiossa sekä hallitusta että oppositiota vastaan samanaikaisesti.

Puolueensa kokoon verrattuna eniten onnistuu kysymään **Leena Rauhala**, vaikka kristillisdemokraatit istuvat hallituksessa ja kyselytunti painottuu opposition edustajiin.

Hallituspuolueiden uusista edustajista kyselytunnilla ovat parhaiten kotonaan ”Nakkilan Caruso” **Jari Myllykoski** (vas.) sekä SDP:n varapuheenjohtaja **Antti Lindtman**.

PEKKA ALAROTU

VIIKON VÄRSSY

Ruusuke kaulaan, ylle shaketti lasi kouraan, taivaalle raketti lornettiin selvänäkijän linssi palttoon rintaan povarin pinssi kohta aivan jo vaihtuvi vuosi mikä on uuden allakan kuosi?

rahalaiva ui kohti köyhää Kreikkaa tämä on tieto, meedio ei veikkaa perustelevat menoa Jyrki ja Jutta Soini ja Sipilä, vain pieni mutta Helsingin talvi, aivan ennätysluminen sutii Pajusen ajatus, pyörä kuminen

vihreällä, grynderillä, ajatus niin jalo autoväylän ylle kansi, sen päälle talo Helsinki asukeilla kelpaa näin täyttää oisko hyvä hiukan ehkä järkeä käyttää vaikka ideasta meinaa pakahtua rinta laskekaahan sentään asumisen hinta

JUHA AALTOILA

MT 50 VUOTTA SITTEN - LA 29.12.

MTK kiittää sadonkorjuuvusta

Kulunut kasvukausi oli maatalouden kannalta erittäin epäedullinen. Halla, tulvat, kolea sää ja runsaat sateet aiheuttivat sadolle suuria vahinkoja ja olosuhteet syksyllä haittasivat pahasti korjuutöiden suorittamista. Maatalousväestön mieltä rohkaisi kuitenkin se, että muut kansalaisryhmät ymmärsivät maatalouden vaikean aseman. Puolustusvoimilta ja rajavartiolaitokselta saatiin jälleen arvokasta sadonkorjuuapua. Koulutusviranomaiset suhtautuivat myönteisesti koulujen oppilaiden lomauttamiseen kiireisenä korjuu-aikana. Myös se talkootyö, mitä eri yhteisöjen ja laitosten henkilökunnat suorittivat, joudutti merkittävällä tavalla korjuutöitä. Tästä kaikesta esittää Maataloustuottajain Keskusliitto maatalousväestön puolesta parhaat kiitokset.



Leipäjonot jäivät luomun ja lähiruuan varjoon ruokavuonna 2012



JAANA KANKAANPÄÄ

Luomu, lähiruoka ja tulonjako ruuan tekijöiden kesken leimasivat päättyvää ruokavuotta. Monta epäkohtaa jäi korjaamatta, toimialan tekijät ja näkijät kertovat kyselyssämme.

.....
Ennen vanhaan ruokaa syötiin kun oli nälkä ja sillä siisti. Nyt syömisemme on ladattu täyteen merkityksiä.

Olemme itse kukin ruokakulttuurin tekijöitä. Myös yhteiskunnallisia vaikuttajia, jos niin tahdomme.

Päättyvä vuosi näyttää kyselymme perusteella ainakin aatteiden runsauden sarvelta. Luomun ja lähiruuan suosio kasvoi, mutta monia muitakin trendejä kupli kannen alla.

Kaikilla meillä ei ole varaa olla trendikkäitä tai edes valistuneita kuluttajia. Turkija **Tiina Silvas-tin** mielestä Suomen tulisi kantaa vastuu heikko-osaisimpien kansalaisten ruokaturvasta.

”Leipäjonot eivät kuulu pohjoismaiseen hyvinvointivaltioon”, Silvasti sanoo.

Kyselyn mukaan näyttää siltä, että keskustelu tulonjaosta tuottajien, elintarviketeollisuuden ja kaupan kesken jatkuu. Tuottajien tempaus 14. marraskuuta herätteli pohtimaan, onko tulonjako reilua vai epäreilua.

Kymmenellä paikkakunnalla nähtiin ennen näkemättömiä ruokajonoja, kun tuottajat myivät elintarvikkeita tuottajahintaan.

Kyselymme vastaajat nostavat esiin useita päättyvän ruokavuoden merkkipaaluja ja kurkistavat myös ensi vuoteen. Kurkista sinäkin.

TARJA HALLA

KYSYMYKSET

Ruokavuosi 2012

1. Mikä oli mielestäsi merkittäv in tapahtuma tai ilmiö?
2. Mistä tämä ruokavuosi muistetaan tulevaisuudessa?
3. Luonnehdi lyhyesti ruoka- keskustelua mediassa.

Ruokavuosi 2013

4. Mitä odotat ensi vuodelta?
5. Keksitkö epäkohdan, joka pitäisi korjata?
6. Millaisella aterialla juhlistat uutta vuotta?

Hyvän ruuan marssi 19. syyskuuta Helsingissä puolusti luomua ja reilua maatalouspolitiikkaa. Etualalla Anni-Mari Syväniemi.

Heikki Juutinen, toimitusjohtaja, Elintarviketeollisuusliitto ETL

1. Merkittävää oli, että hallitusohjelman kirjattiin ruuan olevan tulevaisuuden kasvuala. ETL:lle tärkein tapahtuma oli Elintarvikepäivä, johon osallistui noin 1100 alan asiantuntijaa.
2. Tämä ruokavuosi muistetaan sateista ja vaikeista puintioloista. Lähiruoka tuli myös kaikkien huulille vuoden aikana.

Aika monet elintarvikeyritysten työntekijät ja toimihenkilöt muistavat vielä kauan, että vuonna 2012 oli ne yt-neuvottelut. Yritysohtajille jäänee mieleen tavanomaisista heikompi kannattavuus.
3. Vuosi 2012 on ollut vilkas ruokakeskustelun vuosi. Ketjun toimijoiden kesken MTK on ylläpitänyt kakunjakoa-keskustelua välillä liikaa (ja turhaan) kauppa ja teollisuutta syyttäen. Viime aikoina on ollut havaittavissa heikkoja signaaleja rakentavan yhteistyön viriämisestä ketjun toimijoiden kesken.

Mediaokeskustelu on ollut jatkuvaa ja ihan asiallista. Mediasta ja kuluttajista on tullut yhä enemmän vastuullisuuden vahteja.
4. Ruokavuonna 2013 ruokamarckinat ja kustannuskehitys tasapainottuvat, jos sato onnistuu eri puolilla maapalloa. Se helpottaisi yritysten ja myös maatalouden toimintaa tilanteessa, jossa kuluttajien ostovoima alenee erityisesti tiukentuvan verotuksen seurauksena.

Ruokaketjun toimijat toivottavasti löytävät yhteisen sävelen ketjun toimivuuksista ja kaupallisten pelisääntöjen osalta.
5. Epäkohtien poistaminen voitaisiin aloittaa poistamalla kilpailua vääristävät valmisteverot jäätelöstä, makeisista ja virvoitusjuomista.
6. Joulun juhlistaminen tapahtuu perheessämme hyvin perinteisesti kinkku, laatikot, rosoli ja joululeivonnaiset -pohjalta, mutta uuden vuoden aattona taas juomapuoli on hivenen keskeisemmässä roolissa.

Juha Tenho, maaseutuyrittäjä, Ulvila

1. Lähiruokakeskustelu ja sen saama julkisuus sekä luomutuotteiden määrän ja kulutuksen huima kehitys.
2. Luomutuotteiden kysynnän kasvusta ja MTK:n tempauksesta epäreilua kauppa vastaan.
3. Media on ymmärrettävästi kirjoittanut ja puhunut asioista turhan kauppaliikeyönteisesti, mikä tietysti on ymmärrettävää ottaen huomioon kaupan markkinoinnin vaikutukset eri medioissa.

Kuluttajat ansaitsisivat kriittisempää keskustelua mediassa siitä, mikä on esimerkiksi oman kotimaisen elintarviketuotantomme merkitys koko kansantaloudelle sekä siitä, miten kauppa osaltaan johdattelee kuluttajia kyseenalaisilla mielikuvilla ulkomaisen ruuan laadusta.

Tuotantovaatimukset esimerkiksi kotieläintuotannossa ovat monesti kevyemmät kuin Suomessa, eikä kuluttajille kerrota koko totuutta siitä, miten tuontiruoka on tuotettu ja mikä on vaikkapa sen eettinen pohja verrattuna kotimaiseen tuotantoon.

Kuluttajat ansaitsisivat lisääntyvää tarjontaa sekä kotimaisten tuotteiden esiin nostamista medias-positiivisessa mielessä.
5. Kuluttajille pitää antaa rehellistä tietoa eri tuotteiden valmistusmenetelmistä ja tuotantotavoista. Pakkausmerkinnät pitää saada vastaamaan todellisuutta. Kuluttajan pitää voida luottaa siihen, että ”kotimaisena” mainostettu tuote on todella kotimainen eikä vain esimerkiksi Suomessa kypsennetty.

6. Kotimaista luomukaritsanlihaa sekä salaatteja tuoreiden sämpylöiden kera ja tietysti lasillinen kuohuvaa.

Tiina Silvasti, yliopistonlehtori, Jyväskylän yliopisto

1. Kuluttajien kasvava kiinnostus ruuan alkuperää ja esimerkiksi ympäristövaikutuksia kohtaan. Hiljaisena signaalina erilaiset ruokapiirit ja muut monopolisoitunutta jakelua haastavat aloitteet.
2. Luomun ja lähiruuan suosion kasvusta.
3. Monipuolista. Laihdutus, terveysvaikutukset ja superruuat sekä ruuan ”vihdekäyttö” erilaisine julkiskiskokkeineen ja kokkausohjelmineen on vahvasti esillä. Ruuan estetisoituminen, kosmetisoituminen ja medikalisoituminen siis jatkuvat.

Kuitenkin esimerkiksi ruuan alkuperää, tuotanto-olosuhteita ja ilmastovaikutuksia käsitteleviä asia-artikkeleita ja hyviä dokumentteja on vuoden aikana nähty ehkä enemmän kuin muutamina edellisinä vuosina.
4. Odotan, että elintarvikejärjestelmän toimijoiden tietoisuus ruuan tuotannon ja kulutuksen vaikutuksista ympäristöön, yhteiskuntaan ja kansanterveyteen sekä näiden keskinäisriippuvuuksista kasvaa. Suomi ei ole irrallinen saareke maailmassa vaan globaalin elintarvikejärjestelmän osa.

Suomessa julkinen keskustelu maatalouspolitiikasta taantuu nopeasti puheeksi siitä, paljonko **Björn W.** sai tukiaisia.
5. Suomessa ei saisi olla leipäjonoja ja ruoka-pankkeja, vaan kaikkein heikko-osaisimpien kansalaisten ruokaturva tulisi hoitaa osana sosiaaliturvaa. Leipäjonot eivät kuulu pohjoismaiseen hyvinvointivaltioon.
6. Täytyy kysyä perheen nuorisolta, ovatko kotona syömässä ja millaisia toiveita on. Laitan sitten mitä pyytävät, koska on mukavinta tehdä sellaista ruokaa, josta lapset tykkävät!

Tuula Sario, johtava lakimies, Kuluttajaliitto

1. Tavalliset kuluttajat ottivat asiantuntijan roolin ravitsemuskeskustelussa, ja media meni tähän mukaan. Joka kylältä löytyi jonkun trendin tai suuntauksen erityisasiantuntija, jonka ravitsemusosaaminen perustui enemmän uskoon kuin tietoon.
2. Kuluttajat ovat olleet melko hämmentyneitä siitä, mikä on oikein. Puhutaan lähiruuaa, mutta kuka tietää, mitä on lähiruoka. Vaaditaan luomua, mutta ei tiedetä miksi. Vaaditaan tilamaitoa kauppoihin myymättämättä riskejä.
Ruoka on vahvasti muotiasia, ruuan kautta voi vahvistaa omaa identiteettiä ja samaistua tiettyyn ryhmään.
3. Ruokakeskustelua kuvaa jakautuneisuus ja tempoilevuus. Samalla kun kuluttajat loikkivat ruokatrendistä toiseen, kimpoilee lehdistö perässä. Unohdetaan suuri enemmistö, joka kaipaa asiallista tietoa ravitsemuksesta ilman ryppyotsaista kieltämistä.
4. Kotimaisten ravitsemussuositusten jalkauttamisen tehvedyttävää vaikutusta elintarvike- ja ravitsemuskeskusteluun.
5. Elintarvikevalvontaa tulee parantaa varoamalla kunnille riittävät voimavarat. Kuluttajilla menee pian usko kotimaiseen elintarviketuotantoon muun muassa harhaanjohtavien pakkausmerkintöjen vuoksi.

Kun teollisuus itse ilmoittaa, että paistijauhelihan ei pidäkään olla paistia, ollaan pahasti metsässä.
6. Meillä syödään pääosin riistaa ja itse hankittua raaka-aineita. Juhlapöydässä alkupala koetaan kaloista, pääruoka hirvestä ja korvasienistä ja jälkiruoka karpaloista.